

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1979

N:o 77

Nr 77.

LANDSKAPSFÖRORDNING

om Ålands tekniska skola.

Utfärdad, efter inhämtande av Ålandsdelegationens utlåtande, den 27 november 1979.

Med stöd av 7 § landskapslagen den 25 juli 1967 om Ålands tekniska skola (38/67) stadgas:

1 kap.

Undervisningen vid Ålands tekniska skola

1 §.

Tekniska skolan har till uppgift att utbilda maskinmästare med olika slag av behörighet samt övriga tekniker för arbetsledning och driftsövervakning inom närliggande tekniska yrkesområden.

Vid tekniska skolan kan även anordnas vidareutbildning syftande till högre yrkeskompetens, fortbildning samt utbildning genom specialkurser.

2 §.

Vid tekniska skolan finns en maskinavdelning, som kan omfatta olika studieriktningar.

Maskinmästare utbildas inom maskinavdelningen på studieriktningen för maskinmästare.

3 §.

Tekniska skolans arbetsår börjar den 1 augusti och avslutas den 31 juli.

Arbetsåret indelas i en höst- och en vårtermin om icke landskapsstyrelsen fastställer annan terminsindelning. Om arbetsårets längd stadgas i reglemente för tekniska skolan.

4 §.

Utbildningstiden vid tekniska skolan för avläggande av teknikerexamen är tre arbetsår.

Landskapsstyrelsen kan i försökssyfte på grund av elevernas tidigare studier eller på grund av andra särskilda omständigheter fastställa utbildningstiden för skolan eller för enskild studieriktning avvikande från bestämmelserna i 1 mom.

5 §.

Landskapsstyrelsen fattar beslut om vilka andra än i 2 § nämnda studieavdelningar och studieriktningar som skall finnas vid tekniska skolan, meddelar tillstånd att anordna kurser och fastställer tekniska skolans läro- och kursplaner samt de läromedel som skall användas vid undervisningen i skolan.

6 §.

För undervisningen indelas varje studieriktning i klasser. Elevantalet i klass får icke överstiga 32. Elevantalet i första årskursen på respektive studieriktning skall vara minst tio.

Klass kan med landskapsstyrelsens tillstånd delas i grupper för undervisning i tillvalsämne och språk. Grupp skall omfatta minst fem elever.

Undervisningen i frivilliga ämnen samt kurser som anordnas av tekniska skolan kan påbörjas om minst sex elever anmält sig för deltagande.

Vid behov kan stödundervisning, studiehandledning och kurser för nivåhöjning anordnas, ifall minst fyra elever anmält sig till undervisningsgrupp.

Laborationsgrupp får omfatta högst tolv och övningsgrupp högst 16 elever.

Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl medge undantag från i denna paragraf stadgade elevantal.

Landskapsstyrelsen beslutar om antalet parallellklasser.

2 kap.

Förvaltning

7 §.

Tekniska skolans förvaltning handhas av skolans direktion, dess rektor och lärarkollegium i enlighet med vad som nedan stadgas.

8 §.

Landskapsstyrelsen kallar för fyra kalenderår i sänder minst fyra medlemmar till direktionen med beaktande av att dessa bör företräda arbetsgivare och arbetstagare inom sjöfarten och övriga yrkesområden som berörs av skolans undervisning. Bland dessa utser landskapsstyrelsen en till ordförande. Tekniska skolans rektor är självskriven medlem av och sekreterare i direktionen. Dessutom skall som medlemmar i direktionen finnas två elevrepresentanter samt en lärar- och en personalrepresentant. Direktionen utser inom sig viceordförande. För varje medlem utses en personlig ersättare. Är ersättaren förhindrad att delta i direktionens sammanträde får annan ersättare inkallas.

Val av elevmedlemmar jämte ersättare förrättas årligen senast tre veckor efter höstterminens början bland i tekniska skolan inskrivna elever. Vid valet skall i tillämpliga delar iakttagas vad om allmänna val är stadgat på det sätt landskapsstyrelsen närmare föreskriver. Valet ombesörjes av en valnämnd bestående av en lärare och två elever. Rektor utser valnämnd och övervakar dess verksamhet.

Val av lärar- och personalmedlem förrättas för fyra kalenderår i sänder, varvid mandattiden bör sammanfalla med direktionens mandattid. Valet förrättas tidigast fyra veckor före mandattidens utgång vid ett möte för lärarkollegiet och ett för den övriga

personalen, vilka möten sammankallas av skolans rektor minst fyra veckor före mandattidens utgång.

Avgår lärar- eller personalmedlem från sin tjänst eller blir elevmedlem för alltid relegerad från tekniska skolan, upphör samtidigt hans medlemskap i direktionen och ny medlem och ersättare för honom utses för återstående mandattid. Avhålls elevmedlem från skolgång eller lärarrepresentant från tjänsteutövning, får han icke delta i direktionens verksamhet under den tid avhållandet varar.

Med avseende på resekostnader, dagtraktamenten och sammanträdesarvodet för direktionens ordförande och medlemmar iakttagas vad därom är bestämt i fråga om landskapets kommittéer.

9 §.

Direktionen behandlar frågor rörande tekniska skolans allmänna förvaltning, skötsel av skolans egendom och ekonomi samt ordnandet av undervisningen. I detta syfte skall direktionen:

1) utöva uppsikt över och ansvara för att undervisningen i tekniska skolan, användningen av skolans medel och den övriga verksamheten handhas på ändamålsenligt sätt och i enlighet med vad därom är stadgat;

2) årligen, efter att ha hört lärarkollegiet, utarbeta förslag till budget för tekniska skolan samt inom föreskriven tid tillstålla landskapsstyrelsen detsamma;

3) på framställning av lärarkollegiet besluta om beviljande av nedsättning av eller befrielse från studieavgifter;

4) till landskapsstyrelsen avge begärda utlåtanden och göra framställningar som avser att främja skolans verksamhet; samt

5) handlägga övriga ärenden vilka enligt lag, förordning, reglemente eller andra bestämmelser ankommer på direktionen.

Direktionen skall därutöver följa utvecklingen av utbildningsbehovet och sysselsättningsläget i landskapet.

10 §.

Direktionen sammanträder vid behov och när ordföranden, rektor eller minst tre av direktionens övriga medlemmar anser sammanträde vara påkallat. Kallelse till sam-

mantråde tillställes medlemmarna av rektor på det sätt direktionen beslutat.

Direktionen är beslutför då sammanträdes ordförande samt minst hälften av övriga medlemmar är närvarande.

Beslut fattas med enkel röstmajoritet. Faller rösterna lika, avgör ordförandens röst, utom vid personval, då lotten avgör, samt i disciplinära ärenden, där deras åsikt som företrädare den lindrigaste påföljden blir gällande.

11 §.

I tekniska skolans reglemente skall stadgas åtminstone:

1) om arbetsårets längd och antalet undervisningsdagar under arbetsåret;

2) om undervisningstiderna, antalet undervisningstimmar och ämnena för dessa samt det närmare anordnandet av examina och kurser vid tekniska skolan;

3) om intagning av elever, speciella inträdesfordringar, dimission och betyg;

4) om elevernas rättigheter och skyldigheter;

5) om studieavgifter och frielevplatser; samt

6) om besättandet av rektorstjänst och lärartjänsterna eller befattningarna, beviljande av avsked och tjänstledighet åt rektor och lärare samt antagande och entledigande av lärare och övrig personal.

Landskapsstyrelsen fastställer tekniska skolans reglemente på framställning av direktionen.

12 §.

Till lärarkollegiet hör rektor och alla vid tekniska skolan verksamma lärare som har minst åtta veckotimmars undervisningsskyldighet i skolan.

Annan lärare deltar i sammanträde och beslut, som därvid fattas endast vid behandlingen av frågor hörande till hans undervisningsområde eller rörande bestraffning av under hans tillsyn ställd elev. Rektor kan kalla företrädare för eleverna till lärarkollegiets sammanträden.

Lärarkollegiets sammankallare och ordförande är rektor som även har rätt att kalla någon av kollegiets medlemmar till protokollförare.

Om sammanträdesordning gäller i tillämpliga delar vad i 10 § 2 och 3 mom. är stadgat.

Lärarkollegiet skall:

1) besluta om vitsord som tilldelas eleverna;

2) göra framställningar om användningen av de anslag som anvisats tekniska skolan för olika ändamål;

3) besluta om fördelningen av stipendier samt till direktionen göra förslag om fördelningen av det anslag som i budgeten möjligen reserverats för understöd till medelösa elever;

4) fatta beslut i disciplinära ärenden där elev har gjort sig skyldig till grov förseelse och vid behov göra framställning till direktionen om hans skiljande från tekniska skolan;

5) förberedelsevis behandla tekniska skolans läsordning samt arbetsfördelningen mellan lärarna;

6) avge av landskapsstyrelsen, skolans direktion eller rektor begärda utlåtanden och göra de framställningar kollegiet finner nödiga för främjande av tekniska skolans undervisning; samt

7) behandla övriga ärenden vilka enligt denna förordning eller andra föreskrifter ankommer på lärarkollegiet.

13 §.

Rektor är ansvarig för tekniska skolans verksamhet och skötsel. Han skall:

1) leda och övervaka tekniska skolans verksamhet samt draga försorg om den allmänna ordningen och disciplinen i skolan;

2) övervaka undervisningen genom att tillse att lärarna vederbörligen sköter undervisningen och sina övriga uppgifter;

3) sammanställa arbetsordning och timfördelningsplan mellan lärarna och efter behandling i direktionen översända dessa till landskapsstyrelsen för fastställelse;

4) handha de uppgifter som föranledes av den ekonomiska förvaltningen av tekniska skolan;

5) verkställa direktionens och lärarkollegiets beslut, föra matrikel över skolans elever och över innehavarna av tjänster eller befattningar vid tekniska skolan samt utarbeta och till vederbörlig översända nödi-

ga skrivelser, statistiska och övriga uppgifter rörande skolan och uppgöra årsberättelse för tekniska skolan;

6) fastställa arbetsuppgifterna för kansli och övrig personal och tillse att dessa fullgöres; samt

7) fullgöra övriga uppgifter som ankommer på rektor.

14 §.

Landskapsstyrelsen kan på framställning av direktionen för högst fyra år i sänder bland skolans lärare förordna avdelnings- och studieriktningensföreståndare. Utöver sitt eget undervisningsarbete skall avdelningsföreståndare biträda rektor och studieriktningensföreståndare biträda avdelningsföreståndare i uppgifter som ansluter sig till planering och utveckling av undervisningen.

3 kap.

Lärare och övrig personal

15 §.

Vid tekniska skolan skall finnas lektorstjänster till det antal som erfordras för läroämnena på de olika studieavdelningarna.

I mån av behov antages vid skolan extraordinarie lärare och timlärare och assistenter samt tillfälliga föreläsare.

Landskapsstyrelsen fastställer antalet tjänster och befattningar vid tekniska skolan.

16 §.

Kompetensvillkor är:

1) för lektorstjänst i tekniskt ämne, att sökanden avlagt slutexamen vid teknisk högskola inom den avdelning och studieriktning till vars område läroämnena i tjänsten hör samt efter att ha avlagt nämnda examen i minst tre års tid varit verksam på motsvarande praktiskt område;

2) för lektorstjänst i matematiska ämnen och lektorstjänst i allmänna ämnen, att sökanden avlagt slutexamen vid teknisk högskola inom avdelningen för teknisk fysik, byggnadsingenjörsavdelningen, maskiningenjörsavdelningen med maskinbyggnad, skeppsbyggnad eller flygmaskinsbyggnad som studieriktning eller vid elektrotekniska avdelningen och därvid erhållit minst vits-

ordet "god" i matematik och fysik, eller att han avlagt filosofiekandidatexamen med vitsordet laudatur i matematik och fysik;

3) för lektorstjänst i matematik, att sökanden avlagt slutexamen vid teknisk högskola inom avdelningen för teknisk fysik, byggnadsingenjörsavdelningen, maskiningenjörsavdelningen med maskinbyggnad, skeppsbyggnad eller flygmaskinsbyggnad som studieriktning eller vid elektrotekniska avdelningen och därvid erhållit minst vitsordet "god" i matematik, eller att han avlagt filosofiekandidatexamen med vitsordet laudatur i matematik; samt

4) för lektorstjänst i språk, att sökanden avlagt filosofiekandidatexamen med vitsordet laudatur i tjänstens huvudämne och vitsordet cum laude approbatur i biämne; förtrogenhet med teknisk terminologi räknas som särskild merit.

17 §.

Timlärares kompetens bör motsvara de i 16 § stadgade kraven.

18 §.

Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl bevilja undantag från i 16 och 17 §§ stadgade kompetensvillkor.

19 §.

Ekonom, assistent, bibliotekarie, laboratorietekniker, mekaniker och kanslipersonal bör äga inom sitt område nödig yrkesskicklighet.

20 §.

Sökande till lektorstjänst kan av direktionen förordnas att hålla provlektion i ämne som hör till tjänstens undervisningsområde.

Landskapsstyrelsen äger utfärda utnämningensbrev åt den som utnämnts till lektor antingen omedelbart eller, om sökanden förordnats på provår, sedan detta utgått, såvida han konstaterats vara lämplig att handha tjänsten.

Timlärare förordnas antingen för viss tid eller tillsvidare med en uppsägningstid av en månad.

Vikarie kan i brådskande fall förordnas av rektor för högst en månads tjänstgöring.

21 §.

Har särskild rektorstjänst icke inrättats vid tekniska skolan, förordnar landskapsstyrelsen för fyra år i sänder efter att ha hört lärarkollegiet och direktionen, någon av de ordinarie lärarna att handha rektoratet. Dessutom förordnar landskapsstyrelsen, efter att ha hört lärarkollegiet och direktionen, en prorektor, som vid förfall för rektor handhar dennes åligganden.

22 §.

Beträffande undervisningsskyldigheten för lärare vid tekniska skolan gäller vad därom är särskilt stadgat eller avtalat.

Assistents uppgifter och undervisningsskyldighet föreskrivs i assistentreglemente, som fastställs av landskapsstyrelsen.

23 §.

Utöver undervisningsskyldigheten har lektor skyldighet att

1) biträda rektor vid utfärdandet av betyg samt vid uppgörandet av skolans årsberättelse och läsordning;

2) leda för elever anordnade studieresor, verka som klassföreståndare och enligt rektors anvisningar utföra övervaknings- och andra uppgifter, som hör till skolans verksamhet; samt

3) att delta i fortbildning för att förbättra sin yrkesskicklighet.

I 1 mom. angivna åligganden gäller i tillämpliga delar även timplärare.

Landskapsstyrelsen kan förordna särskilda föreståndare för skolans laboratorier. Laboratorieföreståndare åligger att sköta till sitt undervisningsområde hörande laboratorier och undervisningsmateriel, föra förteckning över utrustningen och ansvara för densamma samt göra framställningar rörande laboratorierna och förslag till anskaffningar av undervisningsmateriel.

4 kap.

Elever och examina

24 §.

Förutsättning för antagande till elev vid tekniska skolan är att

1) sökanden fullgjort sin läroplikt;

2) sökande som genomgått folkskola har minst 24 och sökande som genomgått grund-

skola eller mellanskola har minst 20 månaders praktik inom området för ifrågavarande studieriktning; genomgången sjömansskola eller yrkesskola på motsvarande studielinjer räknas sökanden till godo som verkstadspraktik; samt

3) sökande avlagt godkänt inträdesprov i svenska och matematik.

25 §.

Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl bevilja undantag från i 24 § stadgade inträdesfordringar.

26 §.

Elev skall följa undervisningen i alla vid tekniska skolan förekommande obligatoriska ämnen. Direktionen kan dock på framställning av rektor befria elev som tidigare förvärvat erforderlig kunskap i visst ämne befria honom från skyldigheten att delta i undervisningen av detta ämne.

Elev, som önskar följa undervisningen i ett begränsat antal ämnen, antages av rektor sedan vederbörande lärare konstaterat att sökanden innehar för studierna erforderliga förkunskaper och praktik.

27 §.

Vid tekniska skolan avlägges teknikerexamen. För sådan examen fordras godkänt slutförhör i samtliga obligatoriska läroämnen som ingår i läroplanen för vederbörande studieriktning samt utöver i 24 § nämnd praktik minst tre månaders praktik inom området för ifrågavarande studieriktning.

28 §.

Dimissionsbetyg skall uppta vitsord i kunskaper och färdigheter i varje särskilt läroämne.

Då elev som icke följt undervisningen i alla obligatoriska ämnen avgår från skolan, erhåller han betyg över sina kunskaper och färdigheter i de ämnen i vilka han erhållit undervisning och avlagt examen.

I terminsbetyg och avgångsbetyg skall i de olika läroämnena användas vitsorden: berömliga (10—9), nöjaktiga (8—7), försvarliga (6—5) och svaga (4—1).

För uppflyttning av elev till högre årskurs och för erhållande av dimissionsbetyg fordras att elevens kunskaper och färdigheter ej

i något läro- eller övningsämne bedömts med lägre vitsord än 5 och att vitsordens medeltal icke understiger 6. Elev som i högst två ämnen erhållit vitsordet 4 uppflyttas till högre årskurs eller erhåller dimissionsbetyg sedan han avlagt godkänd tentamen i dessa ämnen vid tidpunkt som fastställs av rektor.

29 §.

Önskar annan än i alla obligatoriska ämnen deltagande elev avlägga examen vid tekniska skolan, skall han ansöka därom hos rektor. Om sökanden uppfyller fordringarna för inträde i skolan och lärarkollegiet på grund av företedda intyg prövar hans förutsättningar att avlägga examen vara tillräckliga, fastställer direktionen på förslag av rektor examensordning för honom med beaktande av att examen skall avläggas inom ett år.

Beträttigad att avlägga examen i enskilt undervisningsämne är den som rektor, efter att ha hört vederbörande lärare enligt företedd utredning, prövar ha förmåga därtill.

30 §.

Eleverna vid tekniska skolan bildar en elevkår. Bestämmelser om elevkårens verksamhet och dess verksamhetsorgan meddelas i elevkårens stadgar. Stadgarna skall av elevkåren föreläggas tekniska skolans direktion för fastställelse. Anser direktionen att stadgarna icke kan fastställas, skall de remitteras till elevkåren för förnyad behandling med uppgivande av orsakerna till avslaget. Om elevkåren därefter icke anser sig kunna ändra de antagna stadgarna, skall saken hänskjutas till landskapsstyrelsen för slutligt avgörande.

31 §.

Elev som bryter mot reglemente eller ordningsstadga eller annars uppför sig otillbörligt, kan av rektor bestraffas med varning.

Rektor skall innan han bestraffar elev införskaffa erforderlig utredning om den förseelse som begåtts samt höra den ifrågava- rande eleven.

Rektor skall utan dröjsmål underrätta lärarkollegiet och direktionen om den givna varningen och den förseelse, noggrant an- givnen, som föranlett varningen.

32 §.

Anser rektor att varning ej är tillfyllest, skall saken hänskjutas till lärarkollegiet för handläggning.

På framställning av rektor kan lärarkollegiet:

1) straffa elev genom att tilldela honom varning;

2) för direktionen föreslå att elev skall relegeras från tekniska skolan för viss tid, dock högst för ett år; eller

3) till direktionen föreslå att elev relegeras för alltid.

33 §.

Elev som för alltid relegerats från tekniska skolan kan efter det att lärarkollegiet hörts, av direktionen på nytt antas till elev vid tekniska skolan tidigast två år efter det relegeringsbeslutet vunnit laga kraft.

Då direktionen relegerar elev från tekniska skolan, kan den förordna att straffet, oaktat besvär, omedelbart skall gå i verkställighet.

Rektor kan av särskilda skäl avhålla elev från skolgång för högst fyra veckor, under vilken tid direktionen skall uppta frågan om relegeringen till behandling. Direktionen kan förlänga beslutet om avhållande av eleven från skolgång tills frågan avgjorts i direktionen.

34 §.

Innan direktionen fattar beslut om bestraffning av elev, skall denne beredas tillfälle att bemöta straffyrkandet, vilket skall föreläggas honom i skriftlig form och vari förseelsen skall utförligt anges.

Direktionen får icke fatta beslut om relegering av minderårig elev förrän hans förmyndare beretts tillfälle att yttra sig om straffyrkandet, såvida delgivningen icke skulle medföra oskäliga svårigheter.

35 §.

Direktionen skall utan dröjsmål delge elev och, om han är minderårig, även hans förmyndare, beslut om relegering samt meddela besvärsundervisning.

Elev och hans förmyndare får inom 14 dagar från delgivandet av direktionens beslut, anföra skriftliga besvär såsom därom är särskilt stadgat.

Över varning som rektor eller lärarkollegium tilldelat elev får besvär icke anföras. Varning som tilldelats minderårig elev skall bringas till hans förmyndares kännedom, om detta kan ske utan oskäligen svårighet.

mätande av straff. Beträffande jäv för rektor och medlem av lärarkollegiet eller direktionen gäller i tillämpliga delar vad om jäv för ledamot av landskapsstyrelsen är stadgat.

5 kap.

Särskilda stadganden.

36 §.

Har elevs förseelse riktats mot medlem av lärarkollegiet eller tekniska skolans direktion får den ifrågavarande medlemmen icke delta i behandlingen av frågan om ut-

37 §.

Utan hinder av stadgandena i 16 och 17 §§ denna förordning, skall tidigare utnämnd eller förordnad innehavare av tjänst eller befattning vid tekniska skolan fortfarande anses kompetent för sin tjänst eller befattning som han innehar när denna förordning träder i kraft.

Mariehamn den 27 november 1979.

Lantråd FOLKE WOIVALIN

Lagberedningssekreterare Börje Wikström

